

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การประกันภัย (Insurance) เป็นการค้าบริการสาขาหนึ่งของการบริการด้านการเงิน (Financial Service) ซึ่งนับวันจะมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศอย่างมาก สัดส่วนการเติบโตของภาคบริการจะเติบโตควบคู่ไปกับการขยายตัวและการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ และมีสัดส่วนร้อยละของภาคบริการที่สูงกว่าสัดส่วนภาคเศรษฐกิจอื่นๆ โดยเฉพาะประเทศพัฒนาทั้งหลายที่มีความได้เปรียบในภาคบริการอย่างมาก จึงเป็นผลให้การเจรจาอบอุรุกวัย พยายามผลักดันให้เกิดกฎเกณฑ์ในเรื่องการค้าบริการในระดับระหว่างประเทศขึ้น เช่นเดียวกับประเทศไทยที่อยู่ภายใต้ข้อตกลงว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า (General Agreement on Tariffs and Trade - GATT) ที่ว่าด้วยภาคบริการ (General Agreement on Trade in Service - GATS) เรื่องการเปิดเสรีสาขาการประกันภัย อันเป็นผลทำให้ไทยต้องเปิดธุรกิจการค้าบริการประกันภัยและธุรกิจที่เกี่ยวข้องให้กับบริษัทสาขาต่างประเทศ

ในสภาพการณ์ภาพรวมของธุรกิจการประกันภัยในปัจจุบันในไทย พบว่าผู้ประกอบการธุรกิจการประกันชีวิตที่มีอยู่ 13 แห่ง¹ โดยเป็นสาขาต่างประเทศ 1 แห่ง คือ บริษัท เอ.ไอ.เอ. จำกัด สามารถครองส่วนแบ่งตลาดเบี้ยประกันชีวิตไว้เป็นอันดับหนึ่งตลอดมาถึง ร้อยละ 50 ในขณะที่บริษัทของไทยอีก 12 แห่ง ครองส่วนแบ่งตลาดที่เหลืออีกร้อยละ 50 รองลงมา ได้แก่ บริษัทไทยประกันชีวิต จำกัด และ บริษัท ไทยสมุทรพหุวิชัยประกันภัย จำกัด ซึ่งครองส่วนแบ่งตลาด ร้อยละ 22 และ ร้อยละ 9 ตามลำดับ²

จากข้อมูลรายงานรายงานวิจัยของ ประสิทธิ์ โฉวีโลกุลและโสทธิธร มัตถิกะมาต (2535) ซึ่งให้เห็นถึงภาพรวม ขนาดสินทรัพย์และเงินกองทุนรวมของบริษัท เอ.ไอ.เอ. ทั้งสิ้นมีส่วนแบ่ง

¹ บริษัท สหประกันชีวิต เป็นบริษัทที่ 13 โดยได้รับอนุญาต เมื่อวันที่ 17 มี.ค 2538.

² บริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด, "ธุรกิจการประกันชีวิต : ธุรกิจที่ยังโตได้อีกไกล," ซีพีแรมธุรกิจ 1 (25 ก.ย. 2538) : 1-33.

เกือบครึ่งหนึ่ง ในขณะที่บริษัทไทยอีก 11 แห่ง มีส่วนแบ่งกว่าครึ่งเล็กน้อย เมื่อพิจารณา Concentration ratio ซึ่งเป็นดัชนีวัดค่า Monopoly Policy จะพบว่า 5 บริษัทใหญ่ มีส่วนแบ่งตลาดถึง 90% ดังนั้นลักษณะการแข่งขันเป็นการแข่งขันด้านบริการมากกว่าด้านราคา

เมื่อพิจารณาอัตราส่วนกรรมชรั่มยกเลิกและขาดอายุ (Cancel Lapse Ratio) พบว่า สัดส่วนบริษัทไทยมีค่า 12.9% ขณะที่บริษัท เอ.ไอ.เอ.มีค่า 8.5% แสดงให้เห็นถึงคุณภาพของตัวแทนหรือนายหน้าขายประกันภัยของไทยที่ค้อยกว่าบริษัทสาขาต่างประเทศ

เมื่อพิจารณาอัตราส่วนค่าใช้จ่ายต่อเบี้ยประกันสุทธิ (Expense Ratio) จะพบว่าโดยเฉลี่ยค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของบริษัทไทยมีค่าสูงถึง 20% ขณะที่ บริษัท เอ.ไอ.เอ. มีค่าใช้จ่ายเพียง 5% ของเบี้ยประกันสุทธิ จึงแสดงให้เห็นกลยุทธ์ในการขายและกลุ่มลูกค้าที่แตกต่างกัน โดยที่บริษัท เอ.ไอ.เอ.จะเจาะกลุ่มลูกค้ากรุงเทพฯ ไม่มีสาขา กฎหมายไม่อนุญาต ส่วนบริษัทไทยจะใช้ระบบสาขาและมีฐานลูกค้าในต่างจังหวัดทำให้มีค่าใช้จ่ายที่สูง³

ธุรกิจประกันภัยชีวิตเป็นสถาบันการเงินที่สำคัญในการระดมทุนระยะยาวจากประชาชนในรูปของเบี้ยรับประกันตามกรรมชรั่มประกันชีวิต เมื่อบริษัทประกันชีวิตได้รับเบี้ยประกัน ส่วนหนึ่งจะถูกกันไว้เป็นเงินสำรองประกันภัยก็จะนำไปลงทุนในธุรกิจอื่นๆ ตามประเภท และเงื่อนไขที่กรมการประกันภัยกำหนด⁴ ธุรกิจประกันชีวิตเป็นธุรกิจที่ช่วยกระจายความเสี่ยง นอกจากจะให้ประโยชน์แก่ผู้เอาประกันภัยยังสร้างความมั่นใจให้แก่ครอบครัว สังคม และเศรษฐกิจของประเทศ

ในช่วง 5-6 ปีที่ผ่านมาธุรกิจประกันชีวิตเป็นสถาบันการเงินที่มีอัตราการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว และต่อเนื่อง จะพบว่ากรรมชรั่มที่ทำไมระหว่างปีเกิดขึ้นเพิ่มขึ้นทุกปี ยกเว้น ในปี 2534 มีอัตราลดลงร้อยละ 20.43 แม้กรรมชรั่มจะลดลงแต่จำนวนเงินเอาประกันภัยคงยังเพิ่มขึ้น ก่อให้เกิดเงินออมจำนวนมากจากประชาชน

³ ประสิทธิ์ ไชววิไลกุล และโสทธิธร มัลลิกะมาส, รายงานวิจัยเรื่องผลกระทบการควบรวมกิจการเปิดเสรีภายหลังการเจรจาการค้าหลายฝ่ายรอบอุรุกวัยสาขาการประกันภัย ศูนย์วิจัยกฎหมายและพัฒนา นิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535).

⁴ ตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่องการลงทุนของธุรกิจประกันชีวิต พ.ร.บ. 2535 มาตรา 28 นอกจากการประกันชีวิต บริษัทจะลงทุนประกอบธุรกิจเรื่องใดได้ เฉพาะที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ในเรื่องนี้ รัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขสำหรับการประกอบธุรกิจนั้นให้บริษัทปฏิบัติด้วยก็ได้

ในปี 2537 เบี้ยประกันรับสุทธิ ที่แสดงถึงรายรับของธุรกิจประกันชีวิตมีจำนวนถึง 40,867 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2536 ร้อยละ 18.26 และเมื่อพิจารณาการเติบโตของเบี้ยประกันชีวิตโดยเฉลี่ยในปี 2532-2357 มีอัตราร้อยละ 24.58 ในขณะที่เบี้ยประกันรับสุทธิในปี 2534 มีอัตราลดลง อันเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจที่ซบเซา สงครามอ่าวเปอร์เซีย เหตุการณ์พฤษภาทมิฬ โดยมีอัตราที่ลดลงร้อยละ 20.43 เมื่อเทียบกับปี 2532 และปี 2533 ที่มีการเติบโตอย่างต่อเนื่องในอัตราร้อยละ 30.94 , 34.62 ตามลำดับ

ขณะเดียวกัน ปริมาณเงินเอาประกันชีวิตโดยรวมในปี 2537 เป็นเงินเท่ากับ 190,342 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 13.6 โดยจำนวนเงินเอาประกันชีวิตแยกเป็น ประเภทสามัญ 130,758 ล้านบาท ประเภทอุตสาหกรรม 19,866 ล้านบาท ประเภทกลุ่ม 39,717 ล้านบาท (ดังตารางที่ 1.1) แสดงให้เห็นถึงประชาชนได้ตระหนักถึงคุณค่าและให้ความสำคัญในการออม โดยทำประกันชีวิตเพิ่มขึ้น เป็นผลเนื่องมาจากหลายปัจจัย อาทิ การขยายตัวของเศรษฐกิจอันมีผลทำให้ประชากรมีรายได้เพิ่มสูงขึ้น มีอำนาจเพิ่มมากขึ้น บทบาทของรัฐบาลที่เน้นการระดมเงินออมเพื่อใช้ในการลงทุน โดยการให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษี โดยสามารถนำเบี้ยประกันชีวิตไปหักลดหย่อนภาษีเงินได้

ตารางที่ 1.1

สถิติรายรับเบี้ยประกันภัยสุทธิ

หน่วย : ล้านบาท

ปี	เบี้ยประกันภัยรับสุทธิ	%เพิ่ม (ลด)	จำนวนเงินเอาประกัน	% เพิ่ม (ลด)
2532	14,423	30.94	86,840	29.86
2533	19,416	34.62	111,727	28.66
2534	23,382	20.43	131,527	17.72
2535	29,128	24.57	143,578	9.16
2536	34,558	18.64	167,596	16.73
2537	40,867	18.26	190,342	13.58

ที่มา : กรมการประกันภัย กระทรวงพาณิชย์

การที่บริษัทประกันชีวิตได้มีการพัฒนาธุรกิจของตนให้มีความทันสมัยและน่าเชื่อถือ การร่วมทุนกับบริษัทประกันชีวิตต่างประเทศทำให้ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีสมัยใหม่ การเสนอกรมธรรม์แบบใหม่ๆ ให้ลูกค้าได้เลือก ตลอดจนการพัฒนาตัวแทนให้มีคุณภาพ

เมื่อพิจารณาการลงทุนของธุรกิจการประกันชีวิตที่สามารถลงทุนประกอบธุรกิจต่างๆตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ จะต้องคำนึงถึง หลักความมั่นคง ผลตอบแทน สภาพคล่องเป็นสำคัญ ประเภทการลงทุน ได้แก่ พันธบัตร ตั๋วสัญญาใช้เงิน หุ้นทุน หุ้นกู้ ฯลฯ

ในปี 2537 ธุรกิจการประกันชีวิตมีสินทรัพย์ลงทุนเท่ากับ 107,019 ล้านบาท คิดเป็นอัตราเพิ่ม ร้อยละ 15.42 มีอัตราที่ชะลอตัวลงเมื่อเทียบกับปี 2536 ที่มีอัตราเพิ่มถึง 45.61 สาเหตุมาจากการประกาศพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 ในเรื่องการลงทุนประกอบธุรกิจอื่นๆ ของบริษัทประกันชีวิตถูกจำกัดไว้ในวงแคบทำให้การบริหารไม่คล่องตัว ไม่สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจที่รวดเร็ว โดยในขณะนี้ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว⁵

ขณะที่รายได้สุทธิจากการลงทุนในปี 2537 เท่ากับ 7,339 ล้านบาท เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 12.32 เมื่อพิจารณาสินทรัพย์ลงทุน และรายได้สุทธิจากการลงทุน โดยรวมเฉลี่ยในช่วงปี 2532-2537 มีอัตราร้อยละ 27.72 และ 23.42 ตามลำดับ (ดังตารางที่ 1.2)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

⁵ สุภาพร ศรีวิไลฤทธิ์, “ธุรกิจการประกันชีวิต : ผลการดำเนินงานและแนวโน้มการลงทุนแบบใหม่,” เศรษฐกิจปริทัศน์ 16 (มีนาคม 2537) : น.24-33.

ตารางที่ 1.2
สถิติรายได้สุทธิจากการลงทุน

หน่วย : ล้านบาท

ปี	สินทรัพย์ลงทุน	% เพิ่ม (ลด)	รายได้สุทธิจากการลงทุน	% เพิ่ม (ลด)
2532	31,791	27.08	2,642	24.79
2533	39,954	25.68	3,680	39.3
2534	50,641	26.75	4,901	33.18
2535	63,678	25.75	5,633	14.94
2536	92,725	45.61	6,534	16
2537	107,019	15.42	7,339	12.32

ที่มา : กรมการประกันภัย กระทรวงพาณิชย์

รายงานวิจัย^๑ พบว่า บริษัทประกันชีวิตของไทย สามารถสร้างรายได้จากการนำเงินสำรองไปลงทุน เพื่อให้ได้ผลตอบแทน โดยมีสัดส่วนของรายได้จากการลงทุนต่อรายได้ทั้งสิ้น ประมาณร้อยละ 20 ในขณะที่บริษัท เอ.ไอ.เอ มีสัดส่วนเพียง ร้อยละ 13 นั้นแสดงให้เห็นว่า อัตราผลตอบแทนการลงทุนของบริษัทไทยมีประสิทธิภาพในการลงทุนที่สูงกว่าบริษัทสาขาต่างชาติ

การลงทุนของธุรกิจการประกันชีวิต นิยมการลงทุนในรูปแบบของหลักทรัพย์เอกชน โดยในปี 2537 มีมูลค่าถึง 48,502 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 45.32 ของสินทรัพย์ลงทุน รองลงมาคือ เงินฝากธนาคารประเภทมีดอกเบี้ย มีมูลค่า เท่ากับ 23,410 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 21.87 ตามด้วยเงินให้กู้ยืม 21,416 ล้านบาท (ดังตารางที่ 1.3)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การลงทุนจะเน้นด้านความมั่นคงและให้ผลตอบแทนในเกณฑ์ดี ซึ่งสอดคล้องกับธุรกิจการประกันชีวิตที่เป็นการระดมทุนระยะยาวในรูปแบบของเบี้ยประกันชีวิต และเริ่มมีบทบาทสำคัญต่อตลาดเงินของประเทศทั้งด้านการออมและการลงทุนมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ความสามารถ

^๑ เรื่องเดียวกัน , หน้า 2

ในการลงทุนของธุรกิจการประกันชีวิตนับว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาธุรกิจการประกันชีวิตอย่างมาก เพราะเมื่อขยายขอบเขตการลงทุนได้มากขึ้นโอกาสในการแสวงหากำไรก็เพิ่มสูงขึ้น ทำให้เบี้ยประกันมีแนวโน้มที่ต่ำลง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ทำประกันชีวิต ก่อให้เกิดสวัสดิการและคุณภาพชีวิตแก่ประชาชนรวมทั้งการระดมเงินทุนที่สะสมไปพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ

ตารางที่ 1.3

การลงทุนของธุรกิจการประกันชีวิต

หน่วย : ล้านบาท

ปี	2532	2533	2534	2535	2536	2537
หลักทรัพย์เอกชน	11,423	13,381	18,340	22,570	40,361	48,502
เงินฝากธนาคารประเภทมีดอกเบี้ย	4,179	4,894	7,902	13,446	20,306	23,410
เงินให้กู้ยืม/เงินลงทุนอื่นๆ	11,288	16,429	18,910	21,299	20,904	21,416
พันธบัตรรัฐบาล	4,597	4,985	4,944	5,819	9,685	12,277

ที่มา : กรมการประกันภัย กระทรวงพาณิชย์

จากการพิจารณาถึงภาพรวมของธุรกิจการประกันชีวิต จะพบว่า บริษัท เอ.ไอ.เอ. ซึ่งเป็นบริษัทสาขาต่างประเทศเพียงแห่งเดียวในไทย สามารถครองส่วนแบ่งการตลาดเกือบ ร้อยละ 50 ขณะที่บริษัทประกันชีวิตของไทยทั้ง 12 แห่งมีส่วนแบ่งตลาดรวมกันเพียง ร้อยละ 50

นั่นแสดงให้เห็นว่าบริษัทประกันชีวิตของไทยยังขาดความสามารถในการแข่งขัน ทั้งในด้านการลงทุน ความรู้เชี่ยวชาญในการบริหารงาน การมีตัวแทนที่มีคุณภาพ ซึ่งส่งผลให้มีต้นทุนการดำเนินงานที่สูงกว่า อันส่งผลกระทบต่อผลกำไรมีค่าต่ำ ในขณะที่บริษัท เอ.ไอ.เอ. จากการศึกษาพบว่า มีกลยุทธ์การจัดการที่ดี มีเงินทุนที่มาก ตัวแทนมีคุณภาพ ตลอดจนการมีประสบการณ์ที่สั่งมายาวนาน

จากเหตุผลที่กล่าวมา ธุรกิจการประกันชีวิตของไทยยังขาดความสามารถในการแข่งขัน และ ประสิทธิภาพในการจัดการที่ดี ในงานวิจัยที่เขียนขึ้นในไทยได้ใช้ ทฤษฎีการผลิตเข้ามา

อธิบายในเรื่องฟังก์ชันต้นทุน เพื่ออธิบายถึงประสิทธิภาพการดำเนินงานของบริษัท ไม่ว่าจะงานของ
ประมวล ตรีสุทธามาต (2537) ที่อาศัย ความสัมพันธ์ต้นทุนกับตัวแปรที่คาดว่าจะมีผลกระทบต่อ
ต้นทุน และดูว่าขนาดของบริษัทประกันชีวิตมีการประหยัดขนาดจริงหรือไม่ เช่นเดียวกับงานเขียน
นวลละออ วงศ์พินิจวโรดม (2537) อาศัยหลักการเดียวกัน แต่มาศึกษาธุรกิจประกันวินาศภัย ซึ่งทั้ง
2 ท่าน ก็ได้อธิบายถึงตัวแปรที่มีผลต่อต้นทุนและช่วงขนาดเบี่ยงประกันที่มีการประหยัดต่อขนาด
รวมทั้งแนวทางที่จะพัฒนาธุรกิจการประกันภัยในไทยให้สามารถแข่งขันกับสาขาต่างชาติ วิธีการ
ศึกษาอยู่ในรูปแบบ GLS (Generalized Least Square) ในช่วงข้อมูลหลายปี

งานเขียนของ เกื้อกุล ทองพุกษา (2530) จะทำการศึกษาโครงสร้างการกระจุกตัวของ
ธุรกิจการประกันภัย รวมทั้งเสนอแนวทางให้รัฐแก้ไขกฎหมายเพื่อให้ธุรกิจประกันภัยสามารถดำรง
อยู่ได้

ขณะเดียวกันงานศึกษาของ ประสิทธิ์ ไชวโกลและโสตนธิร มัลลิกะมาต ก็ได้ทำการ
ศึกษาโครงสร้างธุรกิจประกันภัยและวัดถึงประสิทธิภาพการดำเนินงานและแนวทางที่จะพัฒนา
ธุรกิจประกันภัย

จะเห็นได้ว่างานวิจัยที่ผ่านมาพยายามเสนอประสิทธิภาพการดำเนินงานในรูปแบบโครง
สร้างต้นทุน โดยดูจากการประหยัดต่อขนาดผลผลิต (Economies of Scale) และเสนอตัวแปรที่มี
ผลกระทบต่อต้นทุน โครงสร้างการกระจุกตัวของธุรกิจและข้อเสนอการพัฒนาธุรกิจการประกันภัย

ซึ่งจะเห็นได้ว่าการวัดความมีประสิทธิภาพ จะพิจารณาในด้านต้นทุนเป็นหลัก ไม่ว่าจะเป็
นการวัดจากการประหยัดต่อขนาด (Economies of Scale) แสดงให้เห็นถึงขนาดการผลิตที่เหมาะสม
ในอันที่จะก่อให้เกิดต้นทุนที่ต่ำ หรือความมีประสิทธิภาพทางเทคนิค (Technical Efficiency) อัน
เกิดจากความสามารถของธุรกิจในการจัดสรรทางเทคนิคการผลิตในปัจจัยการผลิตให้อยู่แนวเส้น
การผลิต (Production Frontier Isoquant) ที่ก่อให้เกิดผลผลิตสูงสุด ภายใต้ทรัพยากรคงที่ ขณะที่
ความมีประสิทธิภาพทางขอบเขต (Scope Efficiency) ที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการจัดสรร
ส่วนปัจจัยการผลิตที่เหมาะสมที่ก่อให้เกิดต้นทุนที่ต่ำ

การศึกษาในครั้งนี้จะทำการศึกษาวัดความมีประสิทธิภาพในอีกแนวคิดหนึ่ง เรียกว่าความมีประสิทธิภาพ X หรือ คุณภาพภายในองค์กร (X-Efficiency) ซึ่งจะมองด้านการบริหารงานเป็นหน่วยหลักในการวิเคราะห์ โดยพิจารณาในด้านแรงจูงใจที่มีต่อบุคคล ที่ถูกกำหนดจากภายใต้สภาพแวดล้อมทั้งภายใน เช่น โครงสร้างการบริหารงาน วัฒนธรรมประเพณีในองค์กร และภายนอกองค์กร เช่น ภาวะการแข่งขัน กฎระเบียบต่างๆภายในสังคม สิ่งเหล่านี้จะเป็นตัวกำหนดต้นทุน โดยไม่ได้มองจาก ราคา เทคนิคหรือปริมาณ ตามการจัดการของผู้บริหารจัดการ

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ทฤษฎี X-Efficiency จึงเกี่ยวข้องกับในกรอบความคิดแรงจูงใจ ที่จะกำหนดพฤติกรรมของบุคคล จึงมีข้อสมมติทางพฤติกรรมวางอยู่บนพื้นฐานว่า

- 1) บุคคลเป็นหน่วยพื้นฐานตัดสินใจที่สำคัญไม่ใช่องค์กร
- 2) ความคิดทางด้านความพยายามของบุคคล จะเป็นตัวพื้นฐานที่สำคัญ
- 3) การกำหนดต้นทุน มาจากผลลัพธ์ การตัดสินใจพยายามของบุคคลที่เชื่อมโยงระหว่างกัน ไม่ได้มองทางด้าน ราคา เทคนิค หรือ ปริมาณผลผลิตที่กำหนดจากฝ่ายบริหาร

ดังนั้นแนวคิดความมีประสิทธิภาพ X ช่วยสะท้อนให้เห็นถึงเงื่อนไข ข้อจำกัดบางประการที่จะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา รวมทั้งปัจจัยที่กำหนดขึ้นว่ามีผลต่อความมีประสิทธิภาพและแนวทางการพัฒนาของธุรกิจการประกันชีวิตของไทยที่จะตอบสนองการแข่งขันภายใต้การเปิดเสรีการประกันภัยในอนาคตข้างหน้าอันไม่ไกลจากนี้

ข้อสมมติฐาน ธุรกิจประกันชีวิตของไทยขาดความสามารถที่จะแข่งขันได้ อันเนื่องจาก ข้อกำหนดเงื่อนไขที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารงานทั้งปัจจัยภายในและภายนอกองค์กร ต้นทุนที่เกิดขึ้นไม่ได้อยู่ที่เส้นต้นทุนต่ำสุด เนื่องมาจากการขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการหรือ X-Efficiency ทำให้ต้นทุนที่เกิดขึ้นอาจสูงกว่าต้นทุนที่เป็นไปได้ ในอันที่จะต้องแก้ไขและปรับปรุง รวมทั้งเสนอแนวทางใหม่ที่จะพัฒนาให้ธุรกิจการประกันชีวิตของไทยสามารถที่จะแข่งขันกับบริษัทประกันชีวิตสาขาต่างประเทศที่จะเข้ามาในไม่ช้านี้

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์หลักมีดังนี้

1. เพื่อวิเคราะห์วัดความมีประสิทธิภาพของธุรกิจประกันชีวิต ในด้าน X-Efficiency และ ศึกษาความสัมพันธ์ปัจจัยที่กำหนดขึ้นกับความมีประสิทธิภาพ X

1.3 ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้จะพิจารณาเฉพาะธุรกิจการประกันชีวิตที่ได้รับอนุญาตให้จดทะเบียนในการดำเนินการในประเทศไทย ช่วงระยะเวลา ปี 2532-2357 มีจำนวนทั้งสิ้น 12 บริษัทดังนี้ คือ

1. บริษัท กรุงเทพประกันชีวิต จำกัด
2. บริษัท ไทยประกันชีวิต จำกัด
3. บริษัท ไทยประสิทธิ์ประกันภัย จำกัด
4. บริษัท ไทยพาณิชย์ประกันชีวิต จำกัด
5. บริษัท ไทยเศรษฐกิจการประกันชีวิต จำกัด
6. บริษัท ไทยสมุทรพาณิชย์ประกันชีวิต จำกัด
7. บริษัท ประกันชีวิตศรีอยุธยา จำกัด
8. บริษัท เมืองไทยประกันชีวิต จำกัด
9. บริษัท สยามประกันชีวิต จำกัด
10. บริษัท อากเนย์ประกันภัย จำกัด
11. บริษัท อินเตอร์ไลฟ์ประกันชีวิต จำกัด
12. บริษัท อเมริกันอินเตอร์เนชั่นแนล แอสซัวร์นส์

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษานี้ทำให้ทราบถึง ลักษณะโครงสร้าง องค์การการบริหารงานของธุรกิจการประกันชีวิต ความมีประสิทธิภาพ X ของธุรกิจการประกันชีวิต (X-Efficiency) และปัจจัยทั้งภายในและภายนอกองค์กรที่มีผลต่อความมีประสิทธิภาพ X (X-Efficiency) ที่ช่วยพัฒนาคุณภาพใน

การบริหารงานจัดการของธุรกิจประกันชีวิต อันเป็นแนวทางหนึ่งที่ผู้บริหารได้ทราบถึงการบริหารงานของตนและหาแนวทาง วิธีการที่จะพัฒนาคุณภาพและยกระดับศักยภาพความเป็นสากลของธุรกิจประกันชีวิตรวมทั้งอาจเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานภาครัฐบาลและเอกชนที่เกี่ยวข้อง ที่จะกำหนดนโยบายรองรับกับการเปิดเสรีการประกันภัยที่จะช่วยพัฒนาธุรกิจการประกันชีวิตให้สามารถแข่งขันกับต่างประเทศ

1.5 วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาจะกำหนดวิธีการศึกษาไว้ 2 วิธีดังนี้

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method) เป็นการวิเคราะห์ลักษณะของธุรกิจการประกันชีวิต อันประกอบด้วย ความหมาย โครงสร้างและรูปแบบองค์กรของการดำเนินงานของธุรกิจการประกันชีวิต

2. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Method) เป็นการวิเคราะห์โดยอาศัยแบบจำลอง (Model) ทางเศรษฐมิติตามวิธี Lisa A. Gardner และ Martin F. Grace มาทดสอบการวัดความมีประสิทธิภาพของธุรกิจการประกันชีวิต โดยศึกษาจากฟังก์ชันความสัมพันธ์ของ ต้นทุนรวมการดำเนินงานกับผลผลิต (Output) เพื่อดำเนินการหาความมีประสิทธิภาพโดยเฉลี่ยจากค่าความคลาดเคลื่อนของสมการฟังก์ชันต้นทุน ที่ดำเนินธุรกิจประกันชีวิตในช่วงปี 2532 - ปี 2537 และจะทดสอบความสัมพันธ์ตัวแปรที่กำหนดขึ้นกับความมีประสิทธิภาพโดยเฉลี่ยของธุรกิจประกันชีวิต ได้แก่ ค่าใช้จ่ายโฆษณา สินทรัพย์ที่ไม่ก่อให้เกิดการผลิต ส่วนแบ่งทางการตลาด อัตราส่วนสินทรัพย์ลงทุน อัตราส่วนเงินจ่ายตามกรมธรรม์ การร่วมทุน อัตราส่วนค่าตัวแทนนายหน้า อัตราส่วนเงินกองทุน ตัวแปรหุ่นที่แสดงถึงพ.ร.บ.ประกันภัย ข้อมูลมีลักษณะ Crosssection & Time series ประมาณค่าพารามิเตอร์ด้วยการวิเคราะห์ แบบ Panel Data